

Římanům 12

„Vybízím vás, bratří, pro Boží milosrdenství, abyste sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou obět; to ať je vaše pravá bohoslužba. A nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je **dobré**, Bohu milé a dokonalé. Každému z vás říkám na základě milosti, která mi byla dána: Nesmýšlejte výš, než je komu určeno, ale smýšlejte o sobě střízlivě, podle toho, jakou míru víry udělil každému Bůh. Jako je v jednom těle mnoho údů a nemají všechny stejný úkol, tak i my, ač je nás mnoho, jsme jedno tělo v Kristu a jeden druhému sloužíme jako jednotlivé údy. Máme rozličné dary podle milosti, která byla dána každému z nás: Kdo má dar prorockého slova, ať ho užívá v souhlase s vírou. Kdo má dar služby, ať slouží. Kdo má dar učit, ať učí. Kdo dovede povzbuzovat, nechť povzbuzuje. Kdo rozdává, ať dává upřímně. Kdo stojí v čele, ať je horlivý. Kdo se stará o trpící, ať pomáhá s radostí. Láska nechť je bez přetvářky. Ošklivte si zlo, Iněte k dobrému. Milujte se navzájem bratrskou láskou, v úctě dávejte přednost jeden druhému. V horlivosti neochabujte, buďte vroucího ducha, služte Pánu. Z naděje se radujte, v soužení buďte trpěliví, v modlitbách vytrvalí. Sdílejte se s bratřími v jejich nouzi, ochotně poskytněte pohostinství. Svolávejte dobro na ty, kteří vás pronásledují, **dobro**, a ne zlo. Radujte se s radujícími, plačte s plačícími. Mějte porozumění jeden pro druhého. Nesmýšlejte vysoko, ale věnujte se všedním službám. Nespolehejte na svou vlastní chytrost. Nikomu neodplácejte zlým za zlé. Vůči všem mějte na mysli **jen dobré**. Je-li možno, pokud to záleží na vás, žijte se všemi v pokoji. Nechtějte sami odplácet, milovaní, ale nechte místo pro Boží soud, neboť je psáno: ‚Mně patří pomsta, já odplatím, praví Pán.‘ Ale také: ‚Jestliže má tvůj nepřítel hlad, nasyť ho, a má-li žízeň, dej mu pít; tím ho zahanbíš a přivedeš k lítosti.‘ Nedej se *přemoci* zlem (pasivní), ale *přemáhej* zlo **dobrem** (aktivní výraz).

Když můžeš, tak musíš aneb Osud dobra

Člověk se lehký namýšlí do toho, čím není. Na začátku všech divočin světa bylo upřímné přesvědčení, že je třeba něco udělat, aby svět byl zachráněn. A nikdo jiný to nemůže udělat, než já. Tahle výlučnost je přítomná v každé z našich osobností. Nikdo z nás vůči tomu není zcela imunní.

A přes to, že to víme a někteří z nás se téhle osobnostní pomatenosti bojí a snaží se, aby se jim určitě vyhnula. Ano, protože toho o sobě ví dost na to, aby si dávali pozor, tak přes to všechno je třeba přijmout, že na nás záleží. Že to jinak nepůjde a budu to muset být zrovna já, kdo se vloží do služby a bude dělat něco velice osobně. Že na nás záleží osud dobra.

Ba, že tím dobrem musíme přemáhat svět. Že na nás z velké míry záleží osud dobra. Než se začnete smát a nebo ještě než začnete vytáčet číslo záchranky, zkuste si poslechnout slova ze stejné kapitoly, 12. Římanům, ze které jsme četli: „A nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je **dobré**, Bohu milé a dokonalé... Svolávejte dobro na ty, kteří vás pronásledují, **dobro**, a ne zlo... Nikomu neodplácejte zlým za zlé. Vůči všem mějte na mysli **jen dobré**... Nedej se *přemoci* zlem (pasivní), ale *přemáhej* zlo **dobrem** (aktivní výraz)“

Měl bych vám vyprávět starý příběh. Při jednom aramejském nájezdu do severního Izraele padla do zajetí dívka, ze které se stala otrokyně manželky vysokého hodnostáře aramejského krále. Hodnostář se jmenoval Naamán. Ač je to příběh z devátého či osmého století před Kristem, je na konec docela dnešní.

Dívka si nemohla nevšimnout těžké choroby manžela své paní. O vážných věcech se mlčí a nebo se s nimi - v tomto případě - obchoduje. Bezejmenná dívka přemohla své myšlenky na svobodu výměnou za informace o možnosti uzdravení a poradila své paní bezplatně, sebevědomě a vítězně. V Izraeli je muž, který může panu Naamánovi pomoci ke zdraví. Dívka nemlčela se zástupčím za své utrpení.

Projednali to na hradě v aramejském bezpečnostním výboru a do Izraele jela výprava vybavená velkým bohatstvím. Zlato, stříbro a deset obleků z nejlepších aramejských látek. Pan Naamán vzal taky dopis od aramejského pro izraelského krále. Přesně podle protokolu. Na královském dvoře v Samaří ale nepochodili. Pan král Jéhu si utrl ostudu, když rozpáral svoje šaty namísto jednání se svým bezpečnostním výborem. Neptal se poradců. Hned viděl to nejhorší. To byl takový zvyk:

Když si král natrhne roucho, tak se bojí nejhoršího, třeba invaze, a dozví se to poddaní. Prorok Elíša se ozval. (Zase někdo, kdo nemlčel, všímáte si?) A tak se pan Naamán dostal k prorokovým dveřím. Ve své fantazii si představoval, že bude řádně vyšetřen, pak že nad ním prorok vysloví nějaké formule. Při tom bude vzývat jméno svého boha a nějak při tom bude mávat rukama.

Jenže na Elíšově dvorku se nakonec pan Naamán setkal jen s tajemníkem proroka a dostal lázeňský poukaz do Jordánu. Diplomati si stěžovali, že doma mají lepší lázně a že on do té špíny nevleze. Po prvotním váhání se ale podrobil koupeli v řece Jordánu, kterou mu Elíša zprostředkovaně naordinoval. A byl zdrav! Měl kůži krásnou jako malý chlapec.

Vrátil se zpátky k Elíšovým vrátkům a chtěl prorokovi poděkovat. Prorok, jehož jméno se také překládá „Bůh je bohatství“¹, tentokrát vyšel na zápraží a nabídku pana Naamána na vyrovnání odmítl. Elíša si byl vědom Božího vítězství, nežádal bohatství, ale ani žádné odškodné či majetkové narovnání. Nechtěl dokonce ani svobodu pro to děvčátko.

To nás vede k životním postojům, o nichž píše apoštol v dopisu římským křesťanům. Jsme přece královské děti! Že procházíte těžkým obdobím? Váš odchod z předchozího místa se dá správně nazvat jen vyhozením? Někdo na vás řval či se naboural do vaší emailové schránky? Zaútočil podpásovou šuškanou mezi přáteli? Dokonce vás obral o peníze, zradil a dostal z domu?

Nebo začalo ubývat vašich přátel? Stáří nás začíná tisknout k zemi? Děti vyletěly do světa a nechaly nás tu? Stýská se nám?! Ano, ten hořký pelyněk zůstává hořký. Ať teď řeknu cokoli, nespraví se to. Bude to bolet. Jasně, Pán Bůh může udělat zázrak! Nemůžeme ovlivnit okolnosti života, ale můžeme ovlivnit svoje jednání.

Má hluboký smysl přibrzdit a pustit druhého s úklonou do dveří. Ano právě toho, který to všechno provedl! „**Milujte se navzájem bratrskou (a sesterskou) láskou, v úctě dávejte přednost jeden druhému.**“ (12:10)

Ani náhodou nepřestanu vymýšlet něco nového, plánovat, studovat a rozvíjet se, říká se tu přece: „**V horlivosti neochabujte, buďte vroucího ducha, služte Pánu.**“ (12:11). No samozřejmě se nenechám zlomit: „**Z naděje se radujte, v soužení buďte trpěliví, v modlitbách vytrvalí.**“ (12:12) A naopak, budu mít pochopení pro všechny, kteří trpí daleko hůř, než já. My se tu pořád topíme v pohodlí. „**Sdílejte se s bratřími a sestrami v jejich nouzi, ochotně poskytněte pohostinství.**“ (12:13)

Ano, já mohu ovlivnit i to, jak budu přemýšlet a jak budu mluvit o svých nepřítelích, kteří vytrvale vymýšlejí, jak mi uškodit. Šťavnatých slov máme v zásobě pořád dost! Jenže vítězové se chovají jinak: „**Svolávejte dobro na ty, kteří vás pronásledují, dobro, a ne zlo. Radujte se s radujícími, plačte s plačícími.**“ (12:14n) a to včetně našich nepřítel!

Utrpení a chudoba nás učí lidskosti. Tak prostě budeme na čas pokladními v Lidlu a přibereme úklid ve škole. Vždyť někdo to dělat musí a málokdo to udělá tak dobře, jako já. Apoštol říká: „**Mějte porozumění jeden pro druhého. Nesmýšlejte vysoko, ale věnujte se všedním službám. Nespoléhejte na svou vlastní chytrost.**“ (12:15n)

To já mohu ovlivnit svou jedovatou pomstychtivost: „**Nikomu neodplácejte zlým za zlé. Vůči všem mějte na mysli jen dobré.**“ (12:17) To já mám klíč od domácích poměrů a obecně i vztahů ve společnosti: „**Je-li možno, pokud to záleží na vás, žijte se všemi v pokoji.**“ (12:18)

Přece věříme, že dějiny mají svůj konec a nic z toho, co bylo uděláno se neztratí. Proto nemusíme zaskakovat za soudce a i když nemůžeme smlčet přestupky a trestné činy, nebude to na nás, abychom vykonali odplatu: „**Nechtějte sami odplácet, milovaní, ale nechte místo pro Boží soud, neboť je psáno: ‚Mně patří pomsta, já odplatím, praví Pán.‘“ (12:19)**

Největším vítězstvím je pomoci k uzdravení tvého nepřítele je dobrá večere ve okamžiku, kdy se dostal do úzkých: „**Ale také: ‚Jestliže má tvůj nepřítel hlad, nasyť ho, a má-li žízeň, dej mu pít; tím ho zahanbíš a přivedeš k lítosti.‘“ (12:20)**

¹ Jewish Encyklopedy <https://www.jewishencyclopedia.com/articles/5682-elisha>

Nemůžeš ovlivnit svou bolest, samotu a zklamání. To všechno zažiješ a nikdy to ze sebe nevymažeš, ale pokud se svěříš Pánu Bohu, budeš v Ježíši Kristu na vítězné straně. „Dáš to!“ jak se říká. Zlo tě nerozežere zevnitř, naopak, bude uzdravovat tvoje nejnuitnější bolesti: „**Nedej se přemoci zlem (pasivní), ale přemáhej zlo dobrem (aktivní výraz).**“ (12:21) Tak uzdravíš, alespoň z malé části i bolest celého světa.

Ať nám před očima a v mysli zůstává povaha vítězů. Povaha, která se dnes nenosí. Kdekdo se dnes cítí poškozen a ohrožen a nebo ty druhé přehlíží. To ale není chování vítězů. Ta dívenka se rozhodla chovat jako Boží dítě, jako vítěz; Eliša také, sloužil Hospodinu - nic nepotřeboval! Kristus Pán je vítěz na kříži i v hrobě a proto dodržuje všechna opatření. Jsme Boží děti - tak myslí a tak se vyjadřuje celá Nová smlouva. Každý z nás může být vítězem, i když právě prohrává.